

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoZm/51/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113208239
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3113208239.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o. so sídlom Politických väzňů 1272/21, 110 00 Praha - Nové Město, IČO 264 29 705, Česká republika, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO 36 864 421, proti žalovanému J. K., bytom Dubnica nad M., t.č. na neznámom mieste, zastúpenému v konaní opatrovníkom V. V. F., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Trenčín, o zaplatenie zmenkovej sumy 820,45 Eur s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 2,73 Eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 36CbZm/109/2013-43 zo dňa 2. januára 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu o zaplatenie zmenkovej sumy 820,45 Eur, zmenkového úroku a zmenkovej odmeny, žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Uviedol, že súdu prvého stupňa bol doručený návrh žalobcu na uplatnenie pohľadávky na príslušnom tlačive podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Pri určení právomoci, vecnej a miestnej príslušnosti postupoval súd prvého stupňa podľa článku 3, článku 19 a článku 25 bod 1 písm. a) Nariadenia č. 861/2007 a podľa článku 16 bod 2 Nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (Brusel I) v spojení s § 84 O.s.p. Pri určovaní rozhodného práva postupoval súd prvého stupňa podľa § 10 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len ZMPSP) a danú vec posudzoval podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko jeho použitie zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu. Podľa názoru súdu prvého stupňa na záväzky vyplývajúce zo zmieniek nie je možné použiť Nariadenie Rím I (článok 1 bod 2 písm. d/).

S poukazom na článok 5 Nariadenia č. 861/2007, keď žalobca ani žalovaný netrvali na nariadení ústneho pojednávania, súd prvého stupňa pojednávanie v právnej veci nenariadil a rozhodol na základe listinných dôkazov obsiahnutých v súdnom spise. Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa preukázané, že dňa 11.08.2009 žalovaný uzatvoril so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava formulárovú predtlačенú zmluvu o úvere č. 300900001, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 350 Eur (ktoré v deň podpisu zmluvy aj prevzal), ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť zvýšený o poplatok 346 Eur (podľa bodu 13 všeobecných podmienok predstavuje tretina poplatku dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou), spolu sa zaviazal vrátiť 696 Eur (199 %) v 12 mesačných splátkach po 58 Eur počínajúc dňom 27.08.2009. V bode 17 všeobecných podmienok je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, ktorú žalovaný ako vystaviteľ zmenky vystavil v prospech veriteľa POHOTOVOSTĚ s.r.o. (remitent) na zabezpečenie peňažného záväzku vyplývajúceho z úverovej zmluvy, v ktorej nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné

strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh v zmysle bodu 4 všeobecných podmienok. Práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. prevedené rubopisom na žalobcu.

Právnu vec súd prvého stupňa posúdil podľa ním citovaných príslušných ustanovení slovenského hmotného práva, Občianskeho zákonníka, zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového (ďalej len ZZŠ) a Obchodného zákonníka s poukazom na článok 2 písm. a/, článok 3 ods. 1, 2, článok 5, článok 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS, bod 31 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, článok 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES. Súd prvého stupňa ustálil, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou so znakmi spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Obč. zák. a v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský úver podľa zákona č. 258/2001 Z.z., za účinnosti ktorého bola zmluva o úvere uzavretá. V konaní mal súd prvého stupňa pochybnosť o skutočnom účele poskytnutého úveru, keď žalovaný bol v zmluve označený aj ako podnikateľ. Keďže účel vyznačený v zmluve nebol preukázaný a ide o všeobecný údaj, súd prvého stupňa vychádzal z toho, že úver bol poskytnutý na súkromné účely (uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 23.02.2010, sp.zn. 10CoE/5/2010-46, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.06.2013, sp.zn. 4CoE/206/2012, Nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 10.01.2012, sp.zn. I.ÚS 1930/11). Súd prvého stupňa bol v danom prípade tiež toho názoru, že sa nejedná pojmovo o zmluvu o úvere podľa § 497 Obch. zák., ale že sa jedná o zmluvu o pôžičke, keď zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že finančné prostriedky boli žalovanému fakticky odovzdané a ním prevzaté pri podpise zmluvy. Skutočnosť uzavretia zmluvy podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka nie je prekážkou aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Po preskúmaní zmluvy vrátane jej všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd prvého stupňa k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je neobyčajne hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (zmluvná pokuta, blankozmenka a pod.) a zároveň je zmluva koncipovaná výlučne len na prospech veriteľa bez toho, aby sa mohol dlžník aspoň minimálne zákonnými prostriedkami brániť. Zmluva, jej obsah a účel sa priečia dobrým mravom a sú v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Z toho dôvodu nemohlo žalobcovi, resp. spoločnosti POHOTOVOSTĚ s.r.o. ako veriteľovi z uzatvorenej úverovej zmluvy, vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa čl. 17 všeobecných podmienok, z čoho logicky vyplýva, že ak aj zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné na jej základe sa úspešne domáhať akýchkoľvek práv (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 06.05.2008 sp.zn. 4 Obo 161/2007). Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že právo na vyplnenie blankozmenky nemohlo vzniknúť ani z dôvodu, že dohoda o vyplnení blankozmenky (čl. 17 všeobecných podmienok - jej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté) je neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k/ Obč. zák. (0,25% úrok denne) a podľa § 53 ods. 4 písm. l/ Obč. zák. (zmenkou preniesol žalobca povinnosť niesť dôkazné bremeno na spotrebiteľa, článok I. § 17 ZZŠ). Rozhodnutie by navodilo stav, že žalovaný by na svoj úver poskytnutý vo výške 350 Eur bol povinný uhradiť 820,45 Eur, pričom uvedená suma nie je konečná, keďže jeho dlh by každým rokom narastal o 91,25 % ročne. Vydanie takéhoto absolútne nespravodlivého rozhodnutia nie je v právnom štáte prípustné (Nález Ústavného súdu ČR z 13.03.2013, sp.zn. IV. ÚS 1241/12, Nález Ústavného súdu ČR I US 199/11). Súd prvého stupňa konštatoval rozpor zmenkového úroku 0,25 % denne (91,25% ročne) s článkom I. § 48 ZZŠ. Poukázal na to, že pokiaľ mal oprávnený zo zmenky na myslí úrokovú doložku podľa článku I. § 5 ZZŠ, muselo by to byť zo zmenky jednoznačne zrejmé. Pokiaľ by súd akceptoval uvedenie zmenkového úroku 0,25% denne ako úrokovej doložky podľa článku I. § 5, musel by konštatovať neurčitosť toho údaj, keďže zo zmenky nevyplýva, z akej sumy sa má tento úrok počítať ani dokedy (v žalobe žiada žalobca do zaplatenia). Výkladom článku I. § 48 ZZŠ súd prvého stupňa dospel k záveru, že úroky uvedené na zmenke je možné žiadať iba do splatnosti zmenky a od splatnosti pri nezaplatení zmenky, kedy pôvodný zmenkový záväzok je nahradený záväzkom postihovým, je možné žiadať zmenkové úroky podľa článku I. § 48 ZZŠ (rozsudok Vrchného soudu v Olomouci sp.zn. 4Cmo 214/2002). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovanému ako úspešnému účastníkovi konania súd prvého stupňa náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že žalovaný tieto trovy neuplatnil a nevyčíslil.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorým napadol rozsudok v celom rozsahu z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci podľa § 205 ods. 2 písm. b/ O.s.p., v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., keď sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. S poukazom na § 120 O.s.p. žalobca uviedol, že dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou. Súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi konania a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Z odôvodnenia súdu prvého stupňa vyplýva, že súd vykonal vo veci dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími dôkazmi, ktoré účastníci nenavrhli. Ustanovenie § 120 ods. 1 O.s.p. umožňuje súdu vykonať v sporovom konaní aj iné dôkazy ako navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možný len výnimočne, ak je vykonanie nenavrhaných dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie veci a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť len z predloženej zmenky ako predpokladu vydania rozsudku v konaní. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine samo právo. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je zmenka jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Súd musí k otázke vykonania iných ako účastníkmi navrhovaných dôkazov pristupovať vyvážene a svoj postup musí náležite odôvodniť. V danom konaní súd prvého stupňa svoj postup nezdôvodnil. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného, a na ťarchu žalobcu, vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany nedomáhal, pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju fakticky uznal. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky a neobjektívne podporil v konaní žalovaného. Konanie súdu prvého stupňa predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý proces garantované v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalovaný mohol na základe článku 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak neurobil, musia byť akékoľvek námietky odmietnuté z dôvodu koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Napadnutý rozsudok je podľa názoru žalobcu prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť vyplýva jednak zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu súd prvého stupňa nárok zamietol, a jednak z rozporu rozhodnutia s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorú žalobca poukázal v odvolaní. Žalobcovi ako účastníkovi konania sa postupom súdu prvého stupňa odňala možnosť konať pred súdom aj tým, že súd porušil zásadným spôsobom zásadu kontradiktórnosti, keď sa žalobca nemohol vyjadriť ku skutočnostiam, dôkazom a právnym argumentom, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie, s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie vo svoj prospech. Súdný dvor (v rozsudku z 2.12.2009, Komisia/Írsko a iné č. C 89/08 P) rozhodol, že zásada kontradiktórnosti vo všeobecnosti nepriznáva každému účastníkovi konania len právo oboznámiť sa s listinami a pripomienkami predkladanými súdu a vyjadrovať sa k nim, ale tiež zahŕňa právo účastníka konania oboznamovať sa a vyjadrovať sa k právnym dôvodom uplatňovaným súdom ex offio, na ktorých chce založiť svoje rozhodnutie. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Zb. a žalovaný voči forme a obsahu zmenky ani nenamietal. Neexistovala tak žiadna okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu, pričom ide o zmenku platnú, ktorá je abstraktným samostatným záväzkom neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať ani podmieňovať inými okolnosťami než tými, ktoré sú uvedené na zmenke. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmene upravených v zákone

č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Súd predovšetkým ignoroval § 17 ZŠZ. Zistenie súdu prvého stupňa, podľa ktorého je žalovaný podnikateľom, ale úver mu bol poskytnutý nie na podnikanie, ale ako spotrebiteľský úver, nemá žiadnu oporu v dokazovaní a je založené na domnienke a presvedčení súdu. Žalobca poukázal na to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie pred ním je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Súd porušil poučovaciu povinnosť prekročením § 5 ods.1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dokazných prostriedkov a prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť vôbec v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Súd prvého stupňa zamietol celý zmenkový úrok, teda aj tú platnú časť, ktorá sa neprieči dobrým mravom. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu vyhovie v celom rozsahu a žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania, ktoré v odvolaní vyčísli.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, včas v zákonnej lehote na podanie odvolania, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 42 ods.3 O.s.p. aj náležitosti podľa § 205 ods.1 O.s.p. s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal odvolací súd preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Obligatórne (§ 212 ods. 3 O.s.p.) sa odvolací súd zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 221 ods. 1 písm. a/ - g/ O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vada konania vymedzená v § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.).

Odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým bola účastníkovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada odvolací súd z úradnej povinnosti aj vtedy, ak by v odvolaní neboli uplatnené (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Z úradnej moci odvolací súd podrobil preskúmaniu žalobcom tvrdené vady konania podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., či sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Žalobou v predpísanej podobe (tlačivo A) podanou podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplataenia zmenkovej sumy 820,45 Eur, zmenkového úroku 0,25 % denne od 10.02.2010 do zaplataenia, 6 % ročného úroku od 17.05.2010 do zaplataenia, zmenkovej odmeny a náhrady trov konania. Podľa článku 5 ods. 1 Nariadenia má konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomnú formu. Súd nariadi ústne pojednávanie iba vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhnú účastníci, príp. niektorý z nich. V súlade s článkom 19 Nariadenia ak Nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi slovenským procesným právom. Procesný postup súdu je upravený v článku 5 ods. 2 - 7, článku 6, 7, 8, 9, článku 12 ods. 2 Nariadenia, v ostatnom sa tento postup riadi Občianskym súdnym poriadkom.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie nad návrh účastníkov konania a do súdneho spisu založil zmluvu o úvere a všeobecné podmienky poskytnutia úveru bez toho, aby žalobcovi a žalovanému umožnil zúčastniť sa vykonania týchto dôkazov a vyjadriť sa k týmto dôkazom podľa § 123 O.s.p. Predmetom dokazovania v konaní vo veciach z nízkou hodnotou sporu podľa Nariadenia sú iba skutočnosti, ktoré sú medzi účastníkmi sporné. Súd nedokazuje skutočnosti, ktoré vyplývajú z listín predložených účastníkmi konania, o pravdivosti ktorých niet pochýb. Súd pri vykonávaní dôkazov postupuje podľa návrhov účastníkov, nevykonáva dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli. Vykonávanie dôkazov upravuje článok 9 Nariadenia.

Z obsahu súdneho spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v podobe tlačiva B vyzval žalobcu na doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, keď žalobcu vyzval na predloženie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, splátkového kalendára a prehľadu platieb realizovaných dlžníkom. Odvolací súd konštatuje, že takto realizovaná výzva nemá pre ďalší procesný postup súdu žiadne účinky. Pripojením konkrétnych listín v podobe fotokópií z iného spisu súdu prvého stupňa (exekučného spisu), v ktorom mal remitent, spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., postavenie oprávneného, bez návrhu účastníkov konania na vykonanie takto označených dôkazov, vykonal súd prvého stupňa skutkové zistenia, ktoré posúdil ako právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku. Bez postupu podľa článku 4 ods. 4 Nariadenia súd prvého stupňa rozhodol v právnej veci bez nariadenia pojednávania podľa článku 7 ods. 1 Nariadenia a vo veci podľa § 156 ods. 1 O.s.p. verejne vyhlásil rozsudok.

Preskúmaním zákonnosti konania predchádzajúceho verejnemu vyhláseniu rozsudku odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa odňal účastníkovi konania procesné právo podľa § 123 O.s.p. vyjadriť

sa ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali. V danej veci ide o listiny, ktoré súd prvého stupňa pripojil do konania bez návrhu účastníkov konania. Procesné právo účastníkov konania vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, teda k tým, ktoré navrhol niektorí z účastníkov, má svoje vyjadrenie v článku 5 ods. 2 - 5 Nariadenia.

S poukazom na závery vyjadrené v Náleze Ústavného súdu SR z 10. júla 2013, č. k. II. ÚS 499/2012-47, predovšetkým na tie, ktoré je potrebné v praxi všeobecných súdov prijať ako všeobecne uplatniteľné pokiaľ ide o zaujatie stanoviska ku kontradiktórnosti súdneho procesu, k pojmu dokazovanie, k pojmu súdna (právna) vec a prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa znemožnil žalobcovi uplatnenie jeho procesných práv. Účelom práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom je totiž práve možnosť ovplyvniť skutkové zistenia, na ktorých súd zakladá svoje rozhodnutie, keďže skutkové zistenia sú to, čo je účastníkovi nepochybne známejšie ako súdu. Aktivita účastníka pri využití tohto práva je v podstatnej miere závislá práve od miery presvedčivosti vykonaných dôkazov, skutkových zistení, ktorých vyvodenie z nich možno očakávať, a miery presvedčenia súdu o vplyve týchto zistení na unesenie dôkazného bremena daného účastníka. Vykonaným dokazovaním sa rozumie postup súdu smerujúci k utvoreniu skutkových poznatkov o rozhodujúcich okolnostiach a jeho podstatou je získanie príslušných skutkových poznatkov z jednotlivých dôkazných prostriedkov, ktoré sú nositeľmi určitých informácií. Z listinných dôkazov vykonaných bez návrhov účastníkov konania dospel súd prvého stupňa k (odchylnému) skutkovému stavu, na ktorom založil svoj právny záver o právnej povahe zmluvy o úvere ako zmluvy spotrebiteľskej, keď plnenie povinností žalovaného ako dlžníka môže byť zabezpečené zmenkou len za splnenia zákonných podmienok, a v prípade, že toto zabezpečenie zákonné podmienky nespĺňa, nemôže veriteľ zmenku ako zabezpečovací prostriedok splnenia dlhu vôbec prijať. Rozsudok súdu prvého stupňa vykazuje pre žalobcu nepochybne znaky prekvapivého rozhodnutia.

Za splnenia podmienky písomnosti európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu bolo podľa názoru odvolacieho súdu povinnosťou súdu prvého stupňa dať žalobcovi a žalovanému priestor, aby sa zoznámili s dôkazmi, ktoré vykonal súd prvého stupňa a so skutkovými zisteniami, ktoré z nich súd prvého stupňa vyvodzuje, spolu s priestorom na vyjadrenie sa k nim, prípadne aby navrhli iné dôkazy na vyvrátenie týchto skutkových zistení. Uvedený priestor v súlade s cieľom a účelom Nariadenia nevyžaduje nariadenie ústneho pojednávania, vyžaduje však najmä písomné stanovisko žalobcu i žalovaného (bod 7, 8 a 9 preambuly Nariadenia). Týmto postupom dôjde ku skutočnému naplneniu práva účastníkov konania zaručeného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Odvolací súd ďalej konštatuje, že súd prvého stupňa nespĺnil voči žalobcovi zákonnú poučovaciu povinnosť podľa § 120 ods. 4 O.s.p. O vykonaní poučenia v tomto konaní sa v spise nenachádzajú žiadne listiny. Doručenka o zaslaní poučenia právnomu zástupcovi žalobcu, ktorá sa nachádza v súdnom spise, sa týka konania pred súdom prvého stupňa vedeného pod sp.zn. 36CbZm/18/2013. Poučovacia povinnosť podľa § 120 ods. 4 O.s.p. je konkrétnym vyjadrením generálnej poučovacej povinnosti podľa § 5 O.s.p. a súd je povinný ju vykonať aj v prípade, keď je účastník právne zastúpený. Ustanovenie § 120 ods. 4 O.s.p. je vyjadrením koncentrácie občianskeho sporového súdneho konania prejavujúcej sa v možnosti účastníkov konania predkladať skutočnosti a dôkazy vrátane určenia momentu na ich predkladanie. Splnenie tejto poučovacej povinnosti má rozhodujúci vplyv na rozhodnutie vo veci samej, na možnosť napadnúť rozhodnutie v riadnom, prípadne aj v mimoriadnom opravnom konaní, pretože znamená významné obmedzenie na označovanie a predkladanie dôkazov v ďalšom konaní. V danej veci súd prvého stupňa dospel k takému záveru, že listinné dôkazy prostredníctvom ktorých súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, vytvorili skutkový základ pre súdne rozhodnutie vyžadujúci zmenu právneho posúdenia uplatneného nároku, o ktorej však účastníci nevedeli. V dôsledku absencie poučenia nedošlo zo strany žalobcu k uplatneniu procesných práv, pretože žalobca nemohol splniť svoju povinnosť tvrdenia a ani dôkaznú povinnosť vo vzťahu k inému právnomu posúdeniu veci, keď súd prvého stupňa nárok žalobcu uplatnený zo zmenky posúdil ako vzťah spotrebiteľský bez toho, aby boli na takýto postup súdu splnené zákonné podmienky.

Pretože rozsudok súdu prvého stupňa nie je z hľadiska odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. správny, odvolací súd ho podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O.s.p.

Súd prvého stupňa, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 226 O.s.p., vo veci opätovne rozhodne. Nedostatky súdneho konania ako vady konania spočívajúce v procesnom postupe, tak ako ich odvolací súd zistil a uviedol v tomto zrušujúcom uznesení, odstráni súd prvého stupňa v ďalšom konaní.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.